

ГРА СЛІВ І КАЛАМБУР, ЯК ЇЇ РІЗНОВИД: ВИТОКИ І ФУНКЦІЇ

Красько Н.А., студ. ПР-61,
Косенко Ю.В., к.філол.н.

Зважаючи на брак комплексного аналізу стосовно даної теми, явище гри слів потребує поглибленого й розширеного вивчення – з урахуванням його прагматики, складної структури та специфіки семантичного аспекту.

Цим зумовлена актуальність даного дослідження. Об'єктом дослідження є масив висловлювань з елементами гри слів в українській, англійській та російській мовах. Предметом – дослідження засобів і результатів мовленнєвої гри, особливості структури та функціонування мовних одиниць з елементами гри слів. Мета даної роботи полягає у проведенні комплексного аналізу феномену гри слів на основі співставлення і порівняння цього явища в декількох мовах на різних мовних рівнях і на матеріалі різних стильових та жанрових різновидів; в описанні функціонування цього явища в межах будови слова (у морфеміці та словотворенні), граматичних та лексико-граматичних категорій морфології, синтаксичних конструкцій, фразеологічних та інших стійких мовних зворотів; в розширенні класифікації типів семантико-структурної побудови висловлень з елементами гри слів.

На основі проведеного дослідження виявлено, що гра слів являє собою складне семантико-стилістичне явище, засноване на комічному використанні різних значень однакових слів, співзвучних слів, слів з подібним графічним оформленням або на різних значеннях однієї й тієї ж мовної одиниці.

Реалізація каламбуру в мовленні відбувається за допомогою різноманітних засобів. Основу механізму створення каламбурів складають, передусім, відхилення від норм уживання мовних одиниць, наслідком чого є виникнення ефекту несподіваності та протиріччя. Типологізація каламбурів вимагає різностороннього підходу через невід'ємність лексичного аспекту від фонетичного та семантичного.

Перспективним може бути насамперед подальше дослідження цього семантико-стилістичного явища у різних типах дискурсу – розмовно-побутовому, публіцистичному, офіційно-діловому тощо. Плідною є також розробка каламбурів у соціокультурному (гендерному), соціолінгвістичному, когнітивному аспектах.